

רק בערוב ימיו יכל שטיינר להתמסר כולו למשימה הגדולה השנייה של שליחותו המוצהרת: הצגת המציאות של גלגול נשמות וקארמה באופן המתאים למערב. אין זה מקרי ששטיינר לקח על עצמו מאמץ זה זמן רב לאחר הפרק התיאוסופי בקריירה שלו: קביעותיו של שטיינר דומות במקצת לרוב התורות המזרחיות, והוא לא רצה שיתבלבלו ביניהן. אבל מבוא מצוין (והכרחי) לנושא ניתן למצוא כבר בפרק של ספרו *Esoteric Science* שנקרא "שינה ומוות". למרות שזו כבר מטאפורה נדושה, עדיין נכון לומר ששינה היא למעשה 'מוות קטן': בכל לילה בזמן השינה, אנו עוזבים את גופנו כדי להתחבר ולתקשר עם העולם הרוחני, רק כדי לשכוח את החוויה עם ההתעוררות. באותו אופן, אנו מתקשרים עם ישויות רוחניות בעולם הרוחני במהלך מרווח ארוך יותר בין גלגולים, ואז שותים מ"לתה", נהר השכחה, לפני שנולדים מחדש. הן המוות שלנו והן לידתנו מחדש, כפי שטען וורדסוורת, "אינם אלא שינה ושכחה". איננו נוצרים מחדש בלידה יותר מאשר עם התעוררות משינה בבוקר.

גלגול יכול להסביר את האבולוציה של התודעה, ולהיפך. בנוסף, זה גם מאזן את חוסר הצדק לכאורה של האקראיות של הלידה: מעמד, מגדר, גזע, הזדמנויות או מכשולים, חיים בימי שלום או מלחמה נוראית, חוויות הנוחות המופלאה שמספקת הטכנולוגיה, וכן הלאה. לדברי שטיינר, אנחנו בדרך כלל מחליפים מגדר לסירוגין, ועוברים מתרבות לתרבות על פני גלגולים רבים, תוך שאנו סופגים (או לפחות מקבלים הזדמנות לספוג) את הטוב ביותר שיש לכל תרבות להציע. מדובר בחזון קוסמופוליטי עמוק: כולנו, עם הזמן, ביודעין או שלא ביודעין, הפוכים בהדרגה לאזרחי העולם ולבני אדם שלמים. יכולות שנרכשו בעמל רב (או תוך סבל או אתגרים אחרים) בגלגול אחד עוברות מטמורפוזה לכשרונות חדשים בגלגול הבא. גאונות איננה מקרית.

גלגול נשמות וקארמה מספקים יחד *צדק קונקרטי* - *חסד* - בעולם הזה, במקום הבטחה עמומה לפיצוי בעולם הבא. המלאכות שלנו חוזרות בתור יכולות חדשות, אבל הכשלים ומעשי הרשע שלנו גם כן חוזרים לפגוש אותנו בגלגול הבא שלנו, ומתעמתים איתנו כמפגשים מקריים ואירועים חיצוניים לכאורה. בכך שהיא מאפשרת לנו לחוות על בשרנו את ההשלכות של מעשינו, ותוך כדי נותנת לנו הזדמנות לצמוח ולתקן, הקארמה היא מעשה של חסד, מערכת חוקית נשגבת המאפשרת לנו להפוך את עצמנו לשלמים. שטיינר הזהיר שחוקי הקארמה הם מורכבים מאוד, ושהקארמה היא יצירתית עד אין קץ. לכן, הוא עבר די מהר [בספרו *Karmic Relationships*] ממערך של הרצאות על עקרונות בסיסיים לשורה ארוכה של דוגמאות מהביוגרפיות של דמויות היסטוריות אמיתיות. המקבילה היוונית למילה 'קארמה' בסנסקריט היא 'דרמה', ושטיינר הפציר בנו לראות בביוגרפיות שלנו כדרמות מוסריות מתפתחות, או לחשוב על הקארמה כפסל המעצב את החומר החי שלנו. אם, כפי שקבע שטיינר, "קארמה היא האמן הגדול ביותר", אזי חיינו עצמם הם יצירות האמנות האדירות ביותר. לכל מה שאנחנו עושים, ולכל מה שאנחנו סובלים, יש משמעות.

(קטע מתוך "Discovering a Genius: Rudolf Steiner at 150" מאת Frederick Amrine
([Amazon:] Keryx, 2017)

